

Rudi MANNAERTS Priester en KMO-Figuur van het Jaar 2016

Cathérine MOERKERKE deed hem in de VTM-serie *Moerkerke en de mannen* zowaar blozen en onlangs werd hij tijdens de *Nacht van de KMO* verkozen tot *Figuur van het Jaar 2016*. De Antwerpse priester en kunsthistoricus Rudi MANNAERTS intrigeert ook mensen buiten de Kerk door zijn opmerkelijke verschijning en creatieve initiatieven.

‘Ik voel me een eenvoudige soldaat op het slagveld’

Erik DE SMET

Hij is nog een van de zeldzame priester-leraars, maar pastoor Rudi MANNAERTS is op zijn best als hij gidst in een kerk, bij voorkeur in ‘zijn’ Sint-Andries. Oud en nieuw combineert hij met zwier en bij het gidsten is het hem steeds te doen om de boodschap die de kunstenaar in een werk legde. Een detail uit een kunstwerk laat hij spreken en getuigen van het evangelie. „Als de mensen zwijgen, zullen de stenen spreken”, zegt hij Jezus na.

–Ondernemers verkozen u tot figuur van het jaar. Zijn Kerk en geloof dan lastige producten die u wel verkopen kunt?

Het is vooral iets dat weinigen kennen. De secularisatie neemt maar toe. Ik merk het in het college waar ik lesgeef en in de jeugdbeweging waar ik aalmoezenier ben. De christelijke traditie is weggesleten en verdampt. Twintig jaar geleden was nog tien procent van huis uit gelovig, nu haast niemand meer, zelfs leerkrachten in het katholiek onderwijs niet. Op Goede Vrijdag organiseerden ze zowaar een paasbrunch. Ik gidste leerkrachten Latijn bij Rubens’ *Kruisoprichting* en amper iemand wist wat het opschrift INRI betekende. We leven in een woestijn en het is in grote mate onze eigen schuld, omdat we al jaren flauwekul verkopen met liedjes als *De wereld is een toverbal*. De Kerk is als de zinkende *Titanic*... Neen, ik heb nog een beter beeld. Ik voel me als een soldaat op het slagveld. Boven mijn hoofd bedenken wel tien officieren allerlei vermetele plannen, maar als *piot* moet ik intussen maar zien te overleven in het strijdgewoel.

–Wat is dan uw persoonlijke strijd?

Ik heb het geluk een kerk met allure te mogen bedienen, al heb ik evenzeer het gevoel dat de Sint-Andries me werd gegeven als speelruimte waarin ik geen kwaad kan. Kijk, binnenkort vieren we honderd jaar steriele oude kerken. Sinds de Eerste Wereldoorlog werd in heel wat kerken op esthetisch vlak nog amper wat verwezenlijkt. Sommige stola’s lijken veeleer voetbalsjaals. Daarom draag ik tijdens de eucharistie de brokaten gewaden van weleer. Vraag modestudenten eens welke liturgische kleding zij verkiezen. In 2000 werd ik pastoor in Sint-Andries. Het jaar daarop vroeg ik modeontwerpster Ann



Rudi Mannaerts bij een installatie met schoenen in de Sint-Andrieskerk. Naar waar zijn ze op weg? © Frank Bahn Müller

Demeulemeester een eigentijds kleed voor ons Mariabeeld te maken. Op zich niets opzienbarends, als je bedenkt dat Maria in de kunst eeuwenlang in eigentijdse klederdracht werd voorgesteld. Ook vergeten we dat Rubens in zijn tijd hedendaags en

„Ik droom ervan dat Walter Van Beirendonck kazuifels voor ons ontwerpt”

vernieuwd was en de schoonheidsidealen van zijn tijd volgde. Ik hoop overigens dat het niet daarbij blijft. Zo droom ik ervan dat Walter Van Beirendonck of Tim Van Steenberghe kazuifels voor ons ontwerpen.

–De Sint-Andries is ook parochiekerk. Hoe ziet u de toekomst van dergelijke stadskerk?

We doen voort, maar ik vrees dat een implosie eraan komt. Parochies houden slechts stand dankzij de hoge leeftijdsverwachting in ons land. Let op, we zijn al-

maar meer een keuzeparochie en met Pazen telden we maar liefst 820 kerkgangers. De inspanningen van onze vrijwilligers brengen dus op, maar dat is slechts mogelijk als de kleine kern het ook op zondag volhoudt. Tegelijk proberen we creatief te zijn. In de kunstgeschiedenis leerde ik dat er vroeger in de kerken veel meer leven in de brouwerij was. Er was liturgie, maar er was evengoed paraliturgie met toneel en poppenspel. Als ze dat al in de middeleeuwen konden, waarom zouden wij dat dan niet kunnen? We werkten alvast een dierenwandeling en een Valentijnwandeling uit. Ik vind het ook geen probleem gregoriaans te combineren met technomuziek, al moet ik zeggen dat er zich ook parasieten van het strikt religieuze aandienen, aan wie de boodschap volledig voorbijgaat. Een fotosessie in lingerie in de biechtstoel bijvoorbeeld of een koers door de kerk.

–Hoe kijkt u als kunsthistoricus naar de sluitingen van kerken?

Een dorpskerk draagt de geschiedenis van het hele dorp, maar ook alle lief en leed. Ze blijft dus potentieel hebben om een ver-

haal te brengen. Maar waarom zouden we in de stad niet enkele lelijke kerken verkopen en met de opbrengst een nieuwe kerk laten optrekken, voorzien van alle hedendaagse communicatiesnuffjes?

–U combineert het pastoraat met een baan in het onderwijs. Waarom?

Mijn roeping heb ik te danken aan het onderwijs en het contact met jonge mensen doet me deugd. Indien ik niet met toerismepastoraal zou bezig zijn, stak ik wellicht meer tijd in het onderwijs. Nu geef ik halftijds godsdienst. In het onderwijs gaat het niet enkel om kennis, maar ook om opvoeding. Alle mooie woorden ten spijt wordt daaraan te weinig gewerkt. De kern van ons onderwijs moet immers christelijk humanisme zijn, christelijke menselijkheid. Ook voor de klas sta ik bewust als priester gekleed. Zelfs op de dansvloer tijdens het galabal van het Sint-Lievenscollege draag ik mijn uniform.